

ומוכח, שגם בעופות נעשים המעשים הללו, ודינם כבהמה לענין זה.

ואמר רב ירמיה מדיפתני: אני ראיתי ערבי⁽²⁷⁾ אחד שלקח ירך של בהמה מן השוק, וחקק בה חקיקה המספיקה לכדי מעשה רביעה, ולאחר מכן רבעה⁽²⁸⁾ צלאה, ואכלה!

חוזרת הגמרא ליישב את הסתירה כג-א שהוקשתה לעיל, בין משנתנו האוסרת לייחד בהמה עם גוי, לבין הברייתא המתירה לקנות מן הגוי בהמה לקרבן: רבינא אמר: לא קשיא סתירה זו.

ומקשה הגמרא: אי הכי, ישראל נמז? אף בנשות ישראל ישנה זוהמא זו.

מתרצת הגמרא: ישראל שעמדו על הר סיני — פסקה זוהמתן, שהרי במעמד הר סיני נתרפאו מכל המומין,⁽²⁴⁾ ופסקה זוהמתן⁽²⁵⁾. אולם עובדי כוכבים שלא עמדו על הר סיני — לא פסקה זוהמתן!

איבעיא להו: עופות מאי, האם גם בעופות נאמרו כל החששות הללו?⁽²⁶⁾

ופושטת הגמרא: תא שמע: דאמר רב יהודה אמר שמואל משום בשם רבי הנינא: אני ראיתי עובד כוכבים שלקח אווז מן השוק, רבעה, הנקה, צלאה, ואכלה!

בעופות, ושאלה זו נשאלה לגבי פסול עופות למזבח, ומשמע ששייכת בהם רביעה!

27. הערבים שטופים בזימה יותר משאר גוים. כמבואר בקידושין מט ב: עשרה קבין זנות ירדו לעולם, ט' נטלו ערביא!

28. יש להבין מה משכו לדבר זה, שלכאורה אין בו כל מעשה של ממש. וראה באור החיים פרשת אחרי מות יח ב, שביאר ששני גורמים הם לעבירת עריות.

א. הרגש הראיה, כלומר, כאשר רואה דבר ערוה, נמשך אחר מבטו לעשות המעשה.
ב. הימשכות אחר המחשבה. כלומר, כאשר מדמה וחושב מחשבות אלו, נמשך לעשות מעשה.

וכל אחד משני גורמים אלו, יש בו כדי להביא לעבירה אף בלא הגורם השני. וערבי זה, נמשך למעשה על ידי הכרחת המחשבה, אף בלא שראה לפניו דבר המושך לעבירה. אולם רק חשב על כך, ומתולדת המחשבה — נמשך והוכרח לעשות המעשה!

24. והגרים שלא עמדו על הר סיני, גם כן פסקה זוהמתן. לפי שמזלם היה שם [כמבואר בשבת קמו א] — תוס'.

25. כך פירש רש"י. והעיר ה"עבודת עבודה": מה השייכות בין כך שבמעמד הר סיני נתנקו מכל המומין, לכך שפסקה זוהמתן. והרי לא נתנקו אלא המומין שבגוף, ומנין שהדברים אמורים אף כלפי זוהמא זו?

ועוד, אם אכן זוהמא זו היא בכלל המומין שנרפאו, הרי כידוע בחטא העגל חזרו כולם למומן, וממילא חזרה אף זוהמא זו. ואם כן, עדיין קשה קושית הגמרא "אי הכי — ישראל נמז"?!

26. כתב המאירי: ועופות הגסים הרי הם בכלל זה [שאסור להפקידם אצל העכו"ם] וזהו ששאלו: עופות מאי? כלומר, אם מותר להעמידן בביתם או לאו. ולא לענין קרבן נאמרה, שהרי עופות הראויים לקרבן — אינם בני רביעה.

וקשה על כך, מדברי הגמרא זבחים פה ב: בעי רבי ירמיה, יש נרבע בעופות, או אין נרבע

כתובות כו ב] נאמר: **האשה** יהודיה **שנחבשה** נשבתה **בידי עובדי כוכבים**, דינה כך: אם נאסרה ונשבתה **על ידי חוב ממון** שהיתה חייבת, ומחמת כן אסרוה, **מותרת לבעלה**.

ואילו אם נאסרה **על ידי שהתחייבה** בדיני **נפשות**⁽³¹⁾ [מיתה], **אסורה לבעלה**;

וקשה, מדוע אם נאסרה על ידי חוב ממון, מותרת לבעלה. והרי אנו רואים במשנתנו, כי אין מייחדין את האשה עם גויים מחשש איסור?

ולומדת מכך הגמרא: **אלא לאו, שמע מינה** למידים אנו מכך, **דשאני לן** ישנו חילוק בין **לכתחלה לדיעבד**.⁽³²⁾

הא, דברי משנתנו **לכתחלה** נאמרו. שאין לייחד בהמה עם הגוי מחמת חשש הרביעה.

ואילו **הא**, דברי הברייתא, שלוקחים מהם בהמה לקרבן — **דיעבד**.⁽²⁹⁾ כלומר אחר שכבר היתה ברשות הגוי, אין לחשוש שמא נרבעה.

ודנה הגמרא: **ומנא תימרא** מנין לומר **דשאני** בדבר זה **בין לכתחלה בין לדיעבד**, שלכתחילה חושדין, ואילו בדיעבד נעלם החשד?!

ומבאר הגמרא: **דתנן**, שנינו במשנתנו: **לא תתייחד אשה עמהם עם הגויים, מפני שחשודין על העריות**.⁽³⁰⁾

ורמינהו, וקשה, שהרי במקום אחר [משנה

31. כך פירש רש"י. ואף שהיה אפשר להעמיד שמדובר באשת כהן האסורה על בעלה אף על ידי אונס, מכל מקום פירש שהמדובר הוא באשת ישראל, והחשש הוא שמא נבעלה לאחד מהם ברצון.

והתוס' תמהו על כך, שאם כן, איך ניתן להוכיח שמותרת בדיעבד ואומרים שודאי לא נבעלה. הרי יתכן שאכן נבעלת באונס, ומותרת כיון שאשת ישראל שנבעלה באונס, לא נאסרה על ידי כך?!

ודעת הגאונים, וכן פירש התוס' ועוד ראשונים, שמדובר באשת כהן האסורה לבעלה אף באונס, וכיון שכאן השבויה מותרת, מוכח שאכן אין לחשוש לאונס [ולא חוששין שאשת ישראל תיבעל ברצון].

32. הקשה ה"עבודת עבודה": הרי הגמרא שאלה "ומנא תימרי דשאני לן בין לכתחילה לבדיעבד" והביאה את דין האשה כראיה לכך

29. ביאר הריטב"א: אין הכונה שכעת, לאחר שנתייחדה הבהמה, הרי היא כשרה בדיעבד. אלא הפירוש הוא, שבדיעבד, לאחר שנעשה הדבר, ונתייחדה הבהמה עם הגוי — כשרה היא לכתחילה. לפי שמעמידין אותה על חזקתה, חזקת כשרות, ואין חוששין כלל לרביעה, וכשרה היא לכתחילה.

30. הקשה ה"עבודת עבודה": מה ענין איסור הבאת קרבן מבהמת נכרי, לדין אשה. הרי לגבי אשה קיימא לן שאין דבר שבערוה פחות משניים, ואין האשה נאסרת אלא על ידי קינוי וסתירה או על ידי עדים.

ולכן, אף שלכתחילה אסורה להתייחד, מכל מקום אחר שנתייחדה, ודאי אינה אסורה. כיון שאין כוחו של החשש ככח עדים, ומשום כך אינה אסורה.

אולם לגבי איסור בהמה לקרבן, שאינו אלא איסור ככל איסורי תורה — חוששין לרביעה. כיון שזהו המצוי אצל הגויים, ויש לחוש לכך.

טעמא הטעם הוא, דהגוי **מתיירא משום הפסד ממונו**. וחושש הוא שאם יבעלנה, לא ירצה בעלה לפרותה ולשלם את הממון שחייבת. ולכן אינו בא עליה, לפי שחושש להפסיד חובו.⁽³³⁾ אולם כאשר אין את הסיבה הזו, אכן חוששין שמא האשה נבעלה במאסר, ואסורה לבעלה!

ומוכיחה זאת הגמרא: **תדע** שטעם ההיתר הוא רק משום שהגוי חושש להפסד ממונו, **דקתני סיפא** נאמר בסוף משנה זו:

אם נחבשה האשה **על ידי נפשות**, שכבר ממילא נתחייבה מיתה, והגוי נוהג בה מנהג הפקר, חוששין אנו שמא נבעלה ברצון⁽³⁴⁾ לאחד מן הגויים הנמצאים עימה — **ואסורה לבעלה!**⁽³⁵⁾

במשנתנו נאמר הדין שאין לייחד את האשה עם הגוי לכתחילה. ואילו במשנה בכתובות, מבואר הדין שאם כבר נאסרה האשה על ידי חוב ממון, מותרת בדיעבד!

ומוכח, שישנו חילוק בין לכתחילה ובין דיעבד. שאף אם לכתחילה חוששין, הרי שבדיעבד אין מתייחסין לחשש, ואין אוסרין מחמתו.

ודוחה הגמרא: **ממאי?** מנין שאכן ההבדל בין ההלכות הסותרות במשניות הללו, הוא משום שבדיעבד מותר,

דלמא יתכן שלעולם אימא לך, **אפילו דיעבד נמי לא** הותר. **והכא** הסיבה שהאשה הנשבת על עניני ממון מותרת — **חיינו**

אחד [רמ"א אבן העזר סימן ז' סעיף י"א]

35. הקשו התוספות: מה ההוכחה מכך שהחבושה על ידי נפשות, אסורה לבעלה. הרי יתכן שהחבושה על עניני נפשות נרצתה לזנות מחמת הפחד, אבל אין הכי נמי, אשה שנתייחדה שלא על ידי נפשות — מותרת, ואף היכן שאין לגוי הפסד ממון?

ותירצו התוס', שודאי במקום שנאסרה שלא על ידי ממון, אסורה. והוכיח כן, שאילו במקום שלא היה שם הפסד ממון היתה מותרת, לא היה לו לתנא לתלות את ההיתר בכך שנחבשה על ידי ממון. והיה לו לכתוב רק שהאשה שנחבשה שלא על ידי נפשות — מותרת. ומכך שסיבת ההיתר היא מחמת שנאסרה על עסקי ממון, מוכח שכאשר נשבת מחמת כל סיבה אחרת, אסורה.

התורת חיים תירץ, שלפי דברי הרמב"ם [פרק י"ח מהלכות איסורי ביאה], אין קשה קושיית התוס' כלל. לפי שכתב הרמב"ם: האשה

שישנו חילוק בין לכתחילה ובין דיעבד.

ואינו מוכן, מה נתוסף בחילוק זה על מה שחילקה הגמרא לעיל בין משנתנו לבין הברייתא שלוקחין מהם בהמה לקרבן. הרי בשתיהן עולה חילוק זה?!

33. כך פירש רש"י. והבית שמואל [אבן העזר סימן כב ס"ק יא] דקדק מכך שרק כאשר ישנו חשש שיפסידו את חובם, אינם אוסרים אותה. אך אם תפסוה על מנת שיפדו אותה בממון, ואילו לא יפדו אותה אין הם מפסידין אלא רק שלא מרויחין — באופן זה אסורה לבעלה הכהן. וכן כתב רבינו ירוחם והרמ"א שם סעיף י"א.

34. ויש אומרים שעל ידי נפשות אסורה אפילו לבעלה ישראל. דחיישנן שמא נרצתית להם — כדי שלא יהרגוה!

ובזמן ובמקום שיד הגוים תקיפה, אפילו על ידי ממון אסורה. אלא אם כן העיד עליה עד

ומוכת, שכאשר אין לגוי כל מניעה מלבוא עליה — בא עליה. וממילא אסורה אף בדיעבד, (36)

ותו לא מידי הוכחה זו ברורה היא, ואין להקשות עליה! (37)

[מביאה הגמרא תירוץ נוסף לסתירה בין משנתנו האוסרת לייחד בהמה עם הגוי, לדברי התוספתא שלוקחים מהם בהמה לקרבן].

רבי פדת אמר: לא קשיא הסתירה בין דין

משנתנו לדין התוספתא. הא, אחד מהם הוא לדעת רבי אליעזר, והא אחד מהם, הוא לדעת רבנן במשנה להלן.

דתנן גבי פרת הטאת [פרה אדומה] רבי אליעזר אומר: פרה אדומה אינה נקחת לא קונים אותה מן העובדי כוכבים.

וחכמים מתירין לקנותה מידי עובדי כוכבים.

ומבאר הגמרא: מאי לאו, בהא בדבר זה קמיפלגי חלוקים הם.

שנחבשה על ידי עובדי כוכבים ומזלות, על ידי ממון מותרת לבעלה. על ידי נפשות אסורה לכהונה!

משמע, שרק לכהונה אסורה. כיון שחוששין שמא נאנסה. ואשה שנאנסה, אסורה לבעלה הכהן. אבל לענין אשת ישראל — אין חוששין כלל שמא נתרצת.

וכתב הר"ן [וכך פירשו הר"ח והגאונים וכן דעת התוס' שהובאה לעיל] שדוקא אם הבעל היה כהן, אסורה על ידי נפשות. אבל אם הבעל היה ישראל, ודאי אין חוששין שמא נתרצתה האשה וזינתה ברצון.

אולם לפי זה, יש להקשות מדוע כתוב בברייתא דדוקא על ידי נפשות אסרה. הרי אם החשש הוא לאונס, הרי כל שאין לגוי הפסד ממון — יאנסה, ואם כן, כל שבוייה תיאסר לכהונה?

וכתב התורת חיים, דאכן לאורחא דמילתא נקט על ידי נפשות. כיון שסתם חבישה ומאסר, הם או על ידי חוב ממון או על ידי חוב נפשות. וכן מובא ברא"ש שרק החבושה על ידי ממון מותרת. אולם כל שנחבשה שלא על ידי ממון — אסורה לכהונה. אף אם לא היה זה בעניני נפשות!

36. לפי מסקנת הגמרא כאן, אכן אין הבדל בין לכתחילה ובין דיעבד. אלא בכל אופן שנתייחדה — אסורה. חוץ מאם נשבתה על עסקי ממון שרק באופן זה אינה אסורה. כיון שהעכו"ם מתירא מפני הפסד ממונו. אך בלא טעם זה — אסורה.

והקשה התוספות: אם כן, כמעט לא הנחת אשת כהן שתהיה כשירה לכהונה, דכיון שנתייחדה על הגוי — נפסלה?!

ותירצו [בתירוץ השני]: ביחוד אשה גרידא, ודאי שישנו הבדל בין לכתחילה ובין דיעבד. דלכתחילה אסורה להתייחד, אך אם נתייחדה, ודאי שאינה אסורה.

אבל כאשר נחבשה האשה, לענין זה הרי היא כבהמה שאינה ברשות עצמה. ואף אם תיצווה, לא יועיל לה [ואמנם בבהמה, אין חילוק בין לכתחילה ובין דיעבד. וכיון שנתייחדה עם הגוי — אסורה. משום שבהמה שותקת. אך אשה — צווחת ויוצאת לחוץ! וראה בתוס' שהביאו בשם הירושלמי שאין כל דמיון בין אשה לבהמה בכל מצב, לפי שאשה תמיד דרכה לצווח].

37. כתב הריטב"א: ומיהו בזמן הזה — מותרת. דהא אית להו אימת מלכות דחמידא להו טפי מהפסד ממון. ולא אסר התלמוד אלא

ריקים קשורים יחד (39) — פסלה: (40)

לפי שנאמר בפרה אדומה [במדבר יט ב] "אשר לא עלה עליה עול". וכיון שעלה עליה עול זה — פסולה. (41)

ואילו בעגלה ערופה אינה נפסלת אלא עד שתמשוך בה. כלומר, שתלך (42) ותמשוך את העול. שנאמר [דברים כא ג] "ואשר לא משכה בעול". וכיון שמשכה בעול — פסולה.

ומעתה מתבאר מחלוקתם: מר, רבי אליעזר סבר חיישינן שמא עלה עליה עול, ומשום כך אין לוקחין מהם את הפרה. ומר, רבנן סבר [סברו] — לא חיישינן שמא עלה עליה עול. ומשום כך, לוקחין מהם. (43)

דרכי אליעזר סבר: חיישינן לרביעה. כלומר לרביעת הפרה על ידי הגוי. ומשום כך לא קונים פרה אדומה מידיו.

ורבנן המתירין לקנות פרה מן הגוי סברי — לא חיישינן לרביעה, ואין כל מניעה לקנותה מידי עובד כוכבים.

ודוחה הגמרא: ממאי, מנין שאכן זו מחלוקתם?

דלמא יתכן דכולי עלמא, רבנן ואף רבי אליעזר, לא חיישינן לרביעה. והכא חיינו טעמא דרבי אליעזר, הסיבה שאוסר רבי אליעזר, היא כדרך יהודה אמר רב.

דאמר רב יהודה אמר רב: הניח עליה על הפרה עודה (38) של שקין, ערימה של שקים

בשאיין לו בה חשש הפחד.

38. בפירושו תיבת 'עודא', כתב היעב"ץ שהוא מלשון ארמי 'עדה'. והוא תרגום של "שללה". ובכמה מקומות נשתמשו חז"ל בתיבת "שלל" להגדרת אוסף וקיבוץ של דברים].

39. כך פירש רש"י. עוד פירש, שעודה של שקים הוא כלי העץ שטווין בו את השקין. והר"ח והראב"ד פירשו, ש"עודה", היא כעין חגורה אשר שמין על הבהמה.

40. וכן פסק הרמב"ם [פרה אדומה א ז]. ולא כל עול העולה עליה פוסלה, אלא רק עול שעולה עליה כעבודה ולצורך הבעלים. אך כאשר מעלה עליה לצרכה, כגון שפורש טלית עליה להגן מפני הזבובין, או הנותן בה סנדל שלא תחליק — אין זה נחשב עול, וכשרה.

41. דקדק התורת חיים: מדוע לא נקט שחוששין שמא הניח עליה עול גמור, שודאי פסולה באופן זה?

ותירץ: לעול גמור לא חוששין. כיון שמפחד הגוי שמא יראה זאת הישראל, ויפסיד הגוי את ממונו. אבל עודא של שקין, עול עראי הוא. וסובר העכו"ם שלא יבחין בכך הישראל.

42. ושיעור ההליכה שתלך הפרה כשהעול עליה, הוא לכל הפחות טפח. מאירי וראב"ד. ובתוס' רבינו אלחנן העיר, שבדבר זה נחלקו בסוטה מו א, האם שוים דיני פרה אדומה לעגלה. ואכן דעת הרמב"ם [רוצח ושמירת הנפש י ג] שכל העבודות פוסלות בעגלה, כמו שפוסלות בפרה אדומה.

43. יש לעיין, הרי פרה שעלה עליה עול, שתי שערות שבצוארה נכפפות וגם יש שינוי בעיניה. ואם כן אפשר לבדוק אם עלה עליה עול על פי סימן זה?

ויישב היפה עינים, שסימן זה נוצר רק כאשר עלה עליה עול ממש. מה שאין כאשר מניח רק עודה של שקין, שאין זה מכביד עליה כל כך.

ואם כן, אין הכרח שרבי אליעזר חושש לרביעה. והסיבה שאוסר לקחת פרה אדומה מן הגוי, קיימת רק בפרה אדומה, שחוששין בה שעלה עליה עול, אולם בשאר קרבנות שלא נאמר בהם דין זה, מודה רבי אליעזר שאכן לוקחין מן הגויים.

ודוחה זאת הגמרא: **לא סלקא דעתך, לא יעלה על הדעת לומר שחוששין שהעלה עליה עול.**

כי משום ניהא פורתא, נוחות מועטת שיש לו בהעלאת ה"עודה" על הבהמה — לא מפסיד טובא. לא יפסיד הוא את הממון הרב שנותנים עבור פרה אדומה, שהרי על ידי העלאת העודא על הבהמה, פוסלה.

ואם כן, ודאי לא מטעם זה אוסר רבי אליעזר לקחת פרה מן הגויים, וודאי שהסיבה היא משום שחושש הוא לרביעה.

אולם גם חשש זה אינו מתקבל. משום שהבי נמי לימא, גם כאן נאמר שמשום הנאה פורתא שיש לגוי ברביעת הבהמה, לא מפסיד טובא!

ומתרצת הגמרא: התם לגבי חשש רביעה — יצרו תוקפו. (44) ולכן, אף שלא מסתבר שמשום הנאה רגעית יפסיד דמים מרובים,

מכל מקום כאשר יצר עריות תוקפו, אינו מחשב את ההפסד הנובע מכך!

ולכן, משום חשש רביעה, אוסר רבי אליעזר לקחת בהמה מן הגויים. וחכמים, אינם חוששים לכך.

אולם עדיין אין להכריח שבכך נחלקו רבי אליעזר וחכמים. כיון שישנה עוד אפשרות בכיזור מחלוקתם:

ודלמא יתכן דבולי עלמא הן לדעת חכמים והן לדעת רבי אליעזר, לא חיישין לרביעה, והבא, היינו טעמא דרבי אליעזר, כדתני כפי ששנה שילא.

דתני שילא: מאי טעמא דרבי אליעזר האוסר להביא פרה אדומה שנקנתה מן הגויים?

נאמר [במדבר יט ב] "דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה", ודורשים זאת כך: בני ישראל יקחו — ואין העובדי בוכבים יקחו [ביאור תיבת "יקחו" כאילו נאמר "יקחו", דהיינו ימכרו⁽⁴⁵⁾]. כלומר, שיש לציבור לקנות את הפרה האדומה מבני ישראל דוקא, ולא מן העכו"ם.

ומשום דרשא זו, סובר רבי אליעזר שאין

הריטב"א חולק על תוס', ותירץ שאכן רבי פדת אינו סובר את הטעם שגוי נמנע מן הרביעה כיון שחס על בהמתו שלא תיעקר. ולכן כאשר יצרו תוקפו — רובעה.

44. רש"י ד"ה יקחו — ימכרו, לפי שיש לקרוא זאת "ויקחו".

44. הקשו התוס': הרי לעיל [כב ב] אמר רב שגוי לא רובע את בהמתו, שמה תיעקר. ואף רב פדת מסכים לכך כפי שהוכיח התוס' לעיל [ד"ה רבינא]. והרי יצרו תוקפו, ומדוע לא חוששין? ותירץ: יש להבדיל בין הענינים. לפי שכאן עומדת הפרה למכירה לישראל, וסבור שלא יבחינו ברביעתה ואינו חושש. מה שאין כן בבהמת שאינה עומדת למכירה, חושש לעקרה.

לוקחים פרה מן הגוי.

ודוחה זאת הגמרא: **לא סלקא דעתך! לא** יתכן לפרש כך את דברי רבי אליעזר. דהרי **קתני סיפא** כתוב בסופה של הברייתא: **וכן היה רבי אליעזר פוסל את הבהמות הנקנות מן הגויים, בכל הקרבנות כולן.** ולא רק לענין פרה אדומה.

ואי סלקא דעתך, אילו אכן היתה הסיבה שפוסל רבי אליעזר פרה הבאה מן הגויים, **כדתני שילא**⁽⁴⁶⁾ מן הטעם שדורש שילא, — הרי שדבר זה לא יתכן. כיון שבשלמא **פרה, כתיב בה קיחה.** ואם כן, בפרה ישנו דין מיוחד האוסר ליקח מן הגויים.

אלא כולהו, כל הקרבנות האחרים, אותם אוסר רבי אליעזר לקחת מן הגויים [כמבואר בסופה של הברייתא], וכי קיחה **כתיב בהו** באותם קרבנות?!

אלא, מתוך כך שאוסר רבי אליעזר את בהמות הגויים בכל הקרבנות, מוכח שאין טעמו כדברי שילא.

ואם כן, שוב יש להבין את מחלוקת רבנן ורבי אליעזר האם אפשר לקנות פרה מן הגויים.

וחזרת הגמרא לביאור הקודם, שרבי אליעזר אוסר משום חשש רביעה: **ודלמא,** יתכן, **שעדי כאן לא פליגי** לא נחלקו רבנן עליה דרבי אליעזר בשאלה האם חוששין לרביעה, **אלא רק בפרה אדומה דדמיה יקרין.** ומשום כן, לא חוששין שירבענה הגוי ויפסיד.

כג-ב

אבל, בשאר קרבנות מודו ליה חכמים לרבי אליעזר, וסוברים אף הם שחוששין לרביעה.

אולם ביאור זה לא יתכן. כי —

ואלא הא דתניא הברייתא ששנינו לעיל: **לוקחין מהן בהמה לקרבן — מני, כדעת מי היא נאמרה?**

הרי לפי ביאור זה, שאף רבנן מודים שבשאר קרבנות חוששין לרביעה, הרי שברייתא זו, **לא כדעת רבי אליעזר, ולא רבנן?**

ועוד תניא שנינו **בהריא: מאי אותיבו ליה חברוהו,** מה השיבו לו חבריו **לרבי אליעזר** על דבריו, שאוסר לקנות בהמה לקרבן מן הגויים?

השיבו לו כך: נאמר [ישעיהו ס ז] **"כל צאן קדר יקבצו לך** אילי נביות ישראל **יעלו על רצון מזבחי".** ומפסוק זה מוכח, שאף בהמות הנקנות מן הגויים — כשרות לקרבן.

והרי לנו, שרבנן החולקים על רבי אליעזר, סוברים שאף כל הקרבנות נקנים מן הגויים. ולא חוששין לרביעה.

ובכך, מתורצת הסתירה דלעיל, בין משנתנו האוסרת להעמיד בהמה בפונדק של גויים מחמת חשש רביעה, לבין הברייתא המתירה לקחת בהמה מן הגויים לצורך קרבן, ולא חוששין לרביעה.

משמע כך וכפי שמקשה הגמרא? ויישב שלמסקנת הסוגיא [לקמן כד א] שלדעת רבי

46. עיין בתורת חיים שהקשה, מאי קס"ד דשילא דתני הכי. הרי מן הסיפא של המשנה לא